נ. הוציאו לו פרק חמישי יומא

מסורת הש"ס

והוליאם אם כל הפר. אלמא לאחר שחיטה פר קרי ליה: **שיוליא אם כולו.** תירוצא הוא כלומר לאו דאיקרי פר אלא הכי קאמר יוציא את כל הנשאר ממנו: **ואם פר החטאת.** קושיא הוא והכתיב (ויקרא טז) ואת פר החטאת גבי יום הכפורים ולאחר מתן דמו משחעי קרא להוליאם לשריפה: **כעור וכשר ופרש.** היכא דמשחעי קרא בגוף הפר שעורו וכשרו ופרשו כולן יחד כי התם כולי עלמא לא פליגי דמיקרי פר: **כי פליגי.** לגבי כיאת פנים שאינו מכנים שם אלא הדם: **במה הוכשר לבא.** מה יעשה כדי שיהא ראוי ליכנס ויצא פר חי לעזרה ויעשה עבודות שבענין: **ותיפוק ליה.** בעיין דבעינן לעיל דעל כרמין אין אחר נכנס בשחיטתו דהא חטאת שמתו בעליה היא: **חטאת לבור היא.** הוא ועליו ועל אחיו הכהנים בא (ועל כל קהל ישראל) דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו (ובעד כל קהל ישראל) (שם): **אמר לו רבי מאיר.** במס' תמורה (דף יד.) היא: **לאו מכלל דאיכא למאן דאמר דלבור.** לאו מכלל דשמעיה לתנא קמא דאמר לבור היא והיינו טעמא דדמי: **אמר לו רבי יעקב.** לתנא קמא דר' מאיר תרוייהו לתר תנא קמהדרי דאמר קרבן לבור דוחה קרבן יחיד אינו דוחה: **חגיגה.** מפרש לקמיה (לא) מאי טעמא קרי ליה קרבן לבור: **תביאי כהן גדול.** זמנן קבוע בכל יום כתמיד חגיגה אין זמנה קבוע לחמות שבת שהרי יש לה תשלומין כל שבעה: **כולן יומאי.** דהויא לה חטאת שכפרו בעליה וממש חטאות מתות ולד חטאת ותמורות חטאת וחטאת שמתו בעליה ושכפרו בעליה ושעברה שנתה: **שאין חטאת לבור מפה.** ומי גמירי חמש חטאות מתות ביחיד גמירי: **לנדבה.** לקרן המזבח והיא קרויה נדבת לבור ובלה מן המותרות של כל הרשעות המתרות בכל מקום: ה"ג **והתניא פר יום הכפורים ושעיר יום הכפורים: שאין חטאת הבאים מפה.** דרבי שמעון סבר חמש חטאות המתות בחד מקום אגמריהו רחמנא לאשה מה תמורת חטאת מתה ליתא בשותפות שאין קרבן השותפות עושה תמורה (ד) דכתיב ואם המר ימיר (ויקרא כז) לשון יחיד אף כולן אינן מתות בלבור ולא בשותפין אפילו המצויות בהן והכי מפרש בהוריות (ו.): **ומאי נפקא מינה.** כיון דסוף סוף לאו למיתה חזיל ושפיר מרין רב עמרם לעיל להא דקשיא לן מיפוק לי דחטאת שמתו בעליה היא מאי נפקא ליה לרבא לסלוקיה לרב עמרם ממאי דקרייה חטאת לבור ולאוקמי' בחטאת השותפין: **דלא מייתי כהנים פר בהוראה.** כלומר בענין ולאי (ב) מודינן דמתרלי בין אי איקרי חטאת לבור בין אי איקרי חטאת השותפין אבל לא ניתא ליה לרבא לקרותן לבור כדי שלא יאמרו התלמידים אם הורו בית דין א' של כהנים לעבור על אחת מן המצות ועשו כהנים על פיהם שיהו מביאין פר העלם דבר כאחד מכל השבטים דקיימא לן (הוריות דף ה.): **שבט אחד איקרי קהל כהנים ולאי לאו איקרו קהל אלא אומן שבטו נחלה:**

איתיביה רבי יצחק נפחא לרבי אמי והוציא את כל הפר. הכא משמע דלמאן דאמר אפילו בדמו של פר איקרי פר אפילו לאחר זריקה דהאי קרא לאחר שחיטה והא דפריך לעיל גבי פסח עד שיזרק מינצי ליה לאו משום דלאחר זריקה לא איקרי פר אלא משום דבתר זריקה דכבר נעשה עיקר כפרה במה יהא נמנה עליו ותו לא איקרי בעליו:

ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת. והכא ליכא למימר שיוציא את כולו כל מה שנשאר מן הפר שהיה כבר להא לא כתב כל דכמיב בפר כהן משיח והא דלא פריך מולקח מדם הפר דהא איצטריך לכדלרשינן בפ"ב דזבחים (דף כה:) הלורם אחן הפר ואח"כ קיבל דמו פסול שנאמר מדם הפר הפר שהיה כבר פירוש ממיים: **חטאת צבור היא ולאו למיתה אולא.** תימה לי אכמי מיקשה ליה נהי דלא אולא למיתה הא דרוש היא דהא ר"ש דאמר לקמן דאין חטאת לבור מתה קאמר ירעו עד שיסתאבו ונראה לי דיש לומר דההיא דעייה דרבנן היא ולא גזור אלא כעין היא דלקמן דנתפכרו בעליה בחטר לגמרי כיון דכיוצא בה בחטאת יחיד מתה אבל הכא דלא מתו כל בעליה לגמרי שהרי אחיו הכהנים קיימין ועוד דהכן גדול אחר ממונה תחתיו דלא דמו לתמו בעליה דחטאת יחיד לא גזרו: **פר העלם של צבור ושעיר עבודת כוכבים.** בכל דוכתא נקט פר לשון יחיד ושעירי עבודת כוכבים לשון רבים ותימה הוא אמאי אי כמאן דאמר בפ"ק דהוריות (דף ה.) דכל שבט ושבט מביא שעיר בעבודת כוכבים ולהכי נקט לשון רבים אם כן נימא נמי פרי העלם דבר דבציבור ליה דבשאר מצות כל שבט ושבט מביא פר וגרמא לי דבציבור ליה כל שבט ושבט מביא שעיר והא דלא נקט פרי העלם דבר משום דלא פסיקא ליה דאתי למיטעי למימר דאיירי נמי בפר שמביא לבור בעבודת כוכבים וזה אינו ודהכא עולה הוי הלכך נקט פר דלא ניתו למיטעי:

והתניא פר של יום הכפורים ושעיר של יום הכפורים כו'. ה"ג רש"י ונכפרים יעמים יש והא קתני ולהכי ל"ג ליה דוהא קתני משמע והא קתני בברייתא דאיתיבן כבר וזה אינו דאי מיתני' הכי פר של יוה"כ ושעיר של יום הכפורים במאי טעי מעיקרא דשני ליה משעיר אלא ולאי והתניא גרסינן וברייתא אחריתי היא בעלמא דתניא הכי ולאו ההיא לעיל היא:

ונפקא מינה דלא מייתו בהנים פר בהוראה. הא דלא קאמר דנפקא מינה לאהדורי אטהורים דאי קרבן לבור הוא לא מהדרינן למ"ד טומאה הותרה היא בלבור ואי דשותפין הוא מהדרינן כדמשמע בפ"ק (דף ו:) דדווקא בלבור איתר היא ותו לא לא בשל יחיד ולא בשל שותפין ורבא דהכא בביצה נמי בדבריו ויל"ל משום דר"ש קאמר הכא אין חטאת לבור מתה וצריך להגיה נמי בדבריו טומאה דחויה היא בלבור: לדברי

מינה דלא מייתו בהנים פר בהוראה. כדגרסינן בהוראות פרק ראשון, א"ל אביי לרב יוסף שמעא ליה לר' שמעון דאמר חטאת השותפין לא אזלה למיתה, דתניא פר רשעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו כולן יכולין לעמוד ר' יהודה, ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו, א"ל רב יוסף כהנים קאמרת שני כהנים עם לעצמן איקרו, שנאמר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. אלא מעתה לייתו פר בהוראה, וכי תימא הכי נמי, אי הכי נפישו להו פרים כו'. ופשוטה היא. בעי ר' אלעזר

איתיביה רבי יצחק נפחא לר' אמי[1] והוציא את כל הפר שיוציא את כולו[2] ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אמר רב פפא בעור ובשר ופרש דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בדם מר סבר דם איקרי פר ומר סבר דם לא איקרי פר אמר רב אשי מסתברא כמאן דאמר דם איקרי פר דכתיב[3] בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר אטו בקרניה מעייל ליה אלא בדמו וקרי ליה פר ואידך במה הוכשר אהרן לבא אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ותיפוק ליה דחטאת שמתו בעליה היא[4] וחטאת שמתו בעליה למיתה אולא א"ל רבין בר רב אדא לרבא אמרי תלמידיך אמר רב עמרם חטאת צבור היא ולא למיתה אולא[5] דתנן[6] אמר לו ר"מ והלא פר יום הכפורים וחביתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הוא ודוחה את השבת ואת הטומאה לאו מכלל דאיכא למאן דאמר דצבור ולטעמיך דקתני[7] אמר לו רבי יעקב והלא פר העלם דבר של צבור ושעירי עבודת כוכבים וחגיגה דקרבן צבור ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה מכלל דאיכא למאן דאמר דיחיד אלא לתנא קמא קא מהדר ליה דשמעיה דקאמר קרבן צבור דוחה את השבת ואת הטומאה וקרבן יחיד אינו דוחה לא את השבת ולא את הטומאה אמר לו רבי מאיר קרבן יחיד כללא הוא והלא פר יום הכפורים וחביתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הוא ודוחין את השבת ואת הטומאה ואמר לו רבי יעקב קרבן צבור כללא הוא והלא פר העלם דבר של צבור ושעירי עבודת כוכבים וחגיגה דקרבן צבור הוא ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה אלא[8] נקוט האי כללא בידך[9] כל שזמנו קבוע דוחה את השבת ואת הטומאה אפילו ביחיד וכל שאין זמנו קבוע אינו דוחה לא את השבת ולא את הטומאה ואפילו בצבור איתיביה אביי[10] פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולם ימותו וכן שעירי עבודת כוכבים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולם ימותו דברי רבי יהודה רבי[11] (אליעזר) ורבי שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת צבור מתה אמר ליה מאי פר פר העלם דבר של צבור והא של יוה"כ קתני כי קתני אדשעיר והתניא פר של יוה"כ ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולם ימותו דברי רבי יהודה רבי[11] (אליעזר) ורבי שמעון אומרים[12] ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת צבור מתה לא תימא שאין חטאת צבור מתה אלא אימא[13] שאין חטאת השותפין מתה ומאי נפקא מינה דלא מייתו כהנים פר בהוראה ת"ש דבעי ר' (אליעזר) לדברי

מין חטאת שותפים מתה ולדידיה לא נפקא מינה מידי לענין טומאה דסגירא ליה בפרק קמא (דף ו:) טומאה דחויה היא בלבור: לדברי

יחיד ושעירי ע"ז מזכר בלבון רבים ואמ"ש אלא היה כי אם אחד ואמרא לא ניתא ליה לשנא לאדסרי פר בלבון רבים ולומר פרי העלם דבר בלבור אבל לא הוה אמר פרי ע"ז היה מזכרים בלבון רבים כמו שעירי אבל פרי העלם אינו לשון יפה: לא תימא שאין חטאת לבור מתה. פי' רב עמרם לא מיקן כן לענין אלא אימא שאין חטאת שותפין מתה דפרו לא אהדרן חטאת שותפין כולן יחד: ומאי נ"מ דלא מייתו כהנים פר בהוראה. דלאו לבור ניעבו וקשה לרבי הא נ"מ מוצא דאי אינו הוא מתה לאין מיתה בלבור ועבקא לן בפ"ק דהוריות (דף ו.) מנסבר לעמך ישראל ואי של שותפין הוא בשמתו בעליה דבקבוק מפקינן מהכהנו קרא דהכי משמע בפפ"ק דהוריות דתניא התם מת אחד מב"ד פטורין דהוי חטאת השותפין שמת אחד מהן אחד מלבור מייכין ומוקי לה רב כר"מ ומתקיף לה רב יוסף דעוקמא כר"ש דאמר ב"ד מביאין עם הלבור מת אחד מב"ד פטורין דהוי חטאת השותפין שמת אחד מהן אחד מלבור מייכין לאו למיתה אלא דתניא פר ושעיר כו' פירוש

כח א מ"י פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הלי ה:
כט ב מ"י פ"ז מהלכות תמידין הלכה ד וס"ד מהלכי מלאכת מקדש הלכה ט:
ל ג מ"י פ"ב מהלכות פסולי המוקדשין הלי כ:
לא ד מ"י פ"ה מהלכות עבודת יו"כ הלכה יג:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

רבינו חננאל

ומותבינן חוב והוציא את כל הפר כו'. ופריק רב פפא בעור ובשר ופרש כולי עלמא לא פליגי דאיקרי פר, כי פליגי בדם הפר. ר' חנינא ור' אמי אמרי לא איקרו פר, ורישא לקיש ור' יצחק נפחא אמרי דם נמי איקרי פר. ואע"ג דאמר רב אשי מסתברא כמאן דאמר דם נמי איקרי פר, הא דחו רבי חנינא ור' אמי ואמרי כמה הוכשר אהרן לבוא אל הקדש בפר בן בקר לחטאת, ולעולם כדאמרינן בפר ולא בדמו של פר. ואקשינן למאן דאמר בפר ואפילו בדמו של פר. היאך מקריבין זה הפר וכבר מת בעליו, וקיימא לן דחטאת שמתו בעליה למיתה אולא ולא קרבה כלל. אמר ליה רבין בר רב אדא לרבה הכי אמרי תלמידיך אמר רב עמרם זה הפר חטאת צבור הוא וחטאת צבור לא אזלה למיתה אלא קריבה משום דלא אישתר שיתות צבור כולו. דתנן בתמורה פרק ב' א"ר מאיר והלא פר יום הכפורים וחביתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הן ודוחין את השבת ואת הטומאה. לאו מכלל דאיכא תנא דתני דאינון קרבן צבור. ראמרתינן ולטעמיך הא דתניא א"ר יעקב והלא פר העלם דבר של צבור ושעירי עבודת כוכבים. ע"ז וחגיגה דקרבן צבור הן, ואין דוחין לא את השבת ולא את הטומאה מכלל דאיכא תנא דתני הכי דקרבן יחיד נינהו. אלא ר' מאיר ור' יעקב תרוייהו [קמהדרי] להאי תנא דתני במתניתין במסכת תמורה יש בקרבנות הציבור מה שאין בקרבנות היחיד, שקרבנות הציבור דוחין השבת והטומאה, וקרבנות יחיד אין דוחין לא שבת ולא טומאה. ואמר ליה ר' מאיר כללא הוא ביחיד, והרי פר יום הכפורים כו', ואי"ל ר' יעקב כללא הוא בציבור, והרי פר העלם דבר של צבור כו', אלא אי שמיע לך כללא האי כללא, כל שזמנו קבוע דוחה שבת ודוחה טומאה ואפילו קרבן יחיד, וכל שאין זמנו קבוע לא דחי לא שבת ולא טומאה, אפילו קרבן צבור. [איתיביה אביי וכי אין מי ששנוה כי פר יום הכפורים קרבן ציבור הוא, והתני פר של יום הכפורים או שעירי ע"ז שאבדו כו' ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו לנדבה, שאין חטאת ציבור מתה. הנה אילו התנאים אומרים כי פר יום הכפורים חטאת ציבור היא. ודחינן מאי פר, ופר העלם דבר של צבור כו'. והתניא בהדיא פר של יום הכפורים ושעיר של יום הכפורים. והרי אנא לא תימא שאין חטאת צבור מתה, אלא תני שאין חטאת השותפין מתה. למאי נפקא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com